

Kuulumisia Yleislääkäripäiviltä

Yleislääkäripäivät järjestettiin Marina Congress Centerissä Helsingissä 23.–24.11.2017. Tapahtuman suosio jatkoivat kasvuun, järjestelyt toimivat erinomaisesti, ja ohjelmisto oli entisestään monipuolistunut muun muassa historian ensimmäisen Nuoret GP:t -juosteen myötä. Avainpuheenvuoroissa paneuduttiin perusterveydenhuollon laatuun ja turvallisuuteen sekä kuultiin mielenkiintoinen katsaus yleislääketieteen historiasta Suomessa.

Abstraktien aihepiirit kattoivat koko ihmisen elämänsäkaaren. Taysissa kerättyyn aineistoon pohjautuvassa tapaus-verrokkitutkimuksessa raskaushepatosisin ei havaittu vaikuttavan elinikään 27–46 vuoden seurannassa. Suomen, Ruotsin, Norjan, Tanskan ja Skotlannin kattavassa kuvaavassa tutkimuksessa todettiin lasten terveystarkastusten vaihtelevan maittain ja niitä ohjaavan enemmänkin historiallisten seikkojen kuin tutkimustiedon. Laatumittareille olisi tarvetta. Tutkimus on toteutettu yhteistyönä Nordic Research Network for Children and Adolescents in General Practice kanssa ja verkostoon otetaan lisäksi tutkimustyötä aiheesta tekeviä jäseniä.

Hyvinkäällä suoritettussa, satunnaistetussa ja kontrolloidussa tutkimuksessa yli 75-vuotiaiden kotona asuvien hyvinvointia edistävät kotikäynnit vaikuttivat pitävän yllä tutkittavien elämänlaatua yhden vuoden kuluttua tilastollisesti merkittävästi, mutta kahden vuoden kuluttua vaikutus ei enää tullut esiin (Liimata H ym).

Valinnanvapauskokeiluun osallistuneista kunnista kerätyssä aineistossa suurimmiksi terveysaseman vaihtoa selittäviksi tekijöiksi nousivat lääkäriajojen saatavuus, sijainti ja hoidon laatu. Tutkimushankkeita on käynnissä myös siitä, ketkä hyötyvät koululääkärin terveystarkastuksista sekä metabolisista muutoksista ja lihastoiminnasta fibromyalgiassa.

Abstraktierolla esiteltiin hiljattain myös BMJ Openissa julkaistu systemoitu katsaus, jossa selvitettiin yleislääkärin vastaanottoaikojen pituuksia eri maissa. Tutkimuksessa havaittiin selkeä yhteys vastaanottoaikojen pituuden ja terveydenhuoltoon käytetyn rahoituksen välillä. Noin puolella maailman väestöstä on keskimääräisellä yleislääkärin vastaanottoikäynnillä alle viisi minuuttia aikaa käytettävänä. Päätelmissä tutkijat toteavat tämän aiheuttavan kielteisiä vaikutuksia sekä potilaan hoidolle että yleislääkärille. (Irving G ym. BMJ Open 2017 doi:10.1136/bmjopen-2017-017902)

Tulisiko epävarmuuden sietämistä kouluttaa?

Diagnostiikkaan liittyvä epävarmuus on tyypillistä erityisesti perusterveydenhuollossa, jossa potilaan oireet kohdataan jäsentymättöminä. Systemoidussa katsauksessa pyrittiin keräämään tietoa siitä, mitä diagnostisen epävarmuuden hallinnasta yleislääketieteessä tiedetään. Suurin osa tutkimuksista keskittyi kuvaamaan yleislääkärin itseensä liittyvää epävarmuuden sietoa. Tämä sisälsi sekä kognitiivisia (turvaverkon luomiseen liittyviä), emotionaalisia (erilaisiin persoonallisuuspiirteisiin liittyviä), että eettisiä (epävarmuuden jakaminen potilaan kanssa) ulottuvuuksia. Ainoastaan yhdessä tutkimuksessa epävarmuuteen pyrittiin vaikuttamaan interventiolla, joka sisälsi opiskelua pienryhmissä. Tutkijat toteavat yhteenvedossaan, että epävarmuudesta on hyvin vähän korkealaatuista empiiristä tietoa. Diagnostiikkaan liittyvää epävarmuutta on yleensä pyritty vähentämään, mutta mikäli hyväksytään, että epävarmuus on väistämätöntä perusterveydenhuollossa ja yleislääkärit koulutetaan toimimaan sen kanssa, voidaan hoidon laatu ja kustannusvaikuttavuus turvata. (Alam R ym. BMC Fam Pract 2017;18:79)

ALEKSI VARINEN
Tampereen yliopisto